

Az időjárás megfigyelése az élet- és vagyonvédelem szolgálatában

50 éves a World Weather Watch

WMO-No. 1107

METEOROLÓGIAI VILÁGNAP 2013. március 23.

Az időjárás megfigyelése az élet- és vagyónvédelem szolgálatában 50 éves a World Weather Watch

Michel Jarraud
a Meteorológiai Világszervezet (WMO) Főtitkárának üzenete

A Meteorológiai Világnapot 1960 óta ünnepeljük azzal a céllal, hogy a nemzeti meteorológiai és hidrológiai szolgálatok munkája minden országban egyre szélesebb körben váljon ismertté és elismertté. A választás a március 23-i dátumra esett, mivel 1950-ben a Meteorológiai Világszervezet (WMO) Alapokmánya ezen a napon lépett életbe.

A 2013-ban választott téma „Az időjárás megfigyelése az élet- és vagyónvédelem szolgálatában” a World Weather Watch (globális időjárás-megfigyelési rendszer) születésének 50 éves évfordóját is ünnepli. A WMO létjogosultságát az az alapküldetése adja, mely szerint jelentősen hozzá tud járulni az időjárási-, éghajlat- és hidrológiai katasztrófákhoz fűződő életvédelemhez és a származó károk enyhítéséhez. Mindemellett a 2013-as Meteorológiai Világnap a World Weather Watch elengedhetetlen szerepét is hangsúlyozza ebben a feladatban.

Az időjárási szélsőségek egyre növekvő hatását nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Az elmúlt 30 évben a természeti katasztrófák több mint 2 millió ember életét követelték, és az általuk okozott gazdasági kárt több mint 1,5 billió USA dollárra becsülik. A katasztrófák majdnem 90 százaléka, az áldozatok több mint 70%-a, és a gazdasági károk több mint 80 százaléka olyan időjárási-, éghajlat- és hidrológiai eseményeknek tudható be, mint a trópusi ciklonok, viharok, hóhullámok, szárazság és aszály, árvizek és ebből eredő járványok.

A WMO a programjain, és a több mint 190 nemzeti meteorológiai és hidrológiai szolgálaton keresztül alapvetően hozzájárul az élet- és vagyónvédelemhez. A kormányoknak, a gazdaság különböző szereplőinek és a magánszemélyeknek készített időjárás-előrejelzések és riasztások segítenek a környezeti katasztrófák hatásainak elkerülésében és csökkentésében.

A World Weather Watch ebben a törekvésben alapvető szerepet játszik. Ezen program 1963-ban, a hidegháború közepén jött létre, ezzel a globális együttműködés egyik meghatározó eleme volt. A program megfigyelőrendszereket, távközlési infrastruktúrát valamint adatfeldolgozó és előrejelző központokat foglal magába annak érdekében, hogy lehetővé tegye a meteorológiai és a környezeti információk valós idejű hozzáférhetőségét minden országban.

Az időjárási és éghajlati szolgáltatások kiterjesztésével és látványos tudományos és technikai fejlődés felmutatásával a World Weather Watch központi szerepet tölt be a WMO és más szervezetek programjaiban. A hálózat a minőségi megfigyelésekkel, légköri és óceáni monitoringgal, az időjárás-előrejelzések és különösképpen a veszélyes időjárási jelenségekre vonatkozó riasztások és az éghajlati információk terjesztésével alapvetően hozzájárul a WMO kiemelt tevékenységeihez.

A fejlett éghajlati szolgáltatások napjainkban kulcsfontosságúak az éghajlatváltozáshoz és az éghajlati változékonysághoz való alkalmazkodásban. Nem tartható az a feltételezés, hogy a múltbeli éghajlati és társadalmi-gazdasági feltételek alkalmazhatók a jelenkorra és a jövőre nézve is. Ezért szükséges, hogy az éghajlati rendszer működését jobban megértsük, és jobban kihasználjuk az éghajlati információkat. Csak így válaszolhatunk azokra a társadalmi kihívásokra, amelyeket a népességnövekedés, a területhasználat változása, az urbanizáció, az élelmiszer ellátás, valamint a víz- és energiagazdálkodás jelent.

Annak érdekében, hogy a meglévő éghajlati információs rendszereket fejlesszék, a WMO tagországok és az ENSZ társszervezetek létrehozták az Éghajlati Szolgáltatások Globális Keretrendszerét (Global Framework for Climate Services). A természeti katasztrófák hatásainak csökkentése az éghajlati szolgáltatások elsődleges felhasználási területe, az egészségügyi, mezőgazdasági és élelmezési biztonság valamint a vízgazdálkodás mellett.

Ahhoz, hogy eme nagyszabású kezdeményezés sikeres legyen, elsődlegesen a leginkább elmaradott országok, a fejlődő kis szigetállamok és más veszélyeztetett fejlődő országok éghajlati szolgáltatásait, veszélyjelzéseit kell javítanunk, továbbá különböző tudományos munkák, szabad hozzáférésű adatok és a technológiai háttér biztosításán keresztül azok klímapolitikáját és alkalmazkodási stratégiáit kell fejlesztenünk.

A klímaváltozásra, és a szélsőséges események és természeti katasztrófák közötti kapcsolatra a nemrég megjelent, a WMO és az ENSZ Környezeti Programja által is támogatott IPCC (Éghajlatváltozási Kormányközi Testület) különleges jelentése is rávilágított (a magyar jelentés elérhető az OMSZ honlapjának [IPCC oldalán](#)). A WMO hálózatába bekapcsolt nemzeti meteorológiai és hidrológiai szolgálatok által végzett megfigyelések egyre több bizonyítékkal szolgálnak arra vonatkozóan, hogy a klímaváltozás hozzájárul a szélsőséges események, úgy, mint heves esőzések, szárazságok és partmenti magas vizek számának növekedéséhez. Továbbá az is egyre világosabb, hogy az ember felelős a rekordszintet elérő üvegházgázok légköri koncentrációjának jelentős emelkedéséért. Az időjárási és az éghajlatváltozásból adódó katasztrófák okozta gazdasági károk növekedtek, melyek a demográfiai változásoknak, illetve az emberek és gazdasági eszközök egyre nagyobb mértékű sérülékenységének is köszönhetőek.

A 2013-as Meteorológiai Világnap egyben alkalmat teremt a nemzeti meteorológiai és hidrológiai szolgálatok előtti tisztelgésnek, azelőtt a napi 24 órában és évi 365 napban végzett munka előtt, amely az időjárási megfigyelések mellett az élet- és vagyónvédelmet helyezi előtérbe. Bizom benne, hogy ez az ünnep is hangsúlyozza majd a további meteorológiai és hidrológiai beruházások kiváló hasznosulását, a globális együttműködés fontosságát, továbbá a jobb időjárási és éghajlati szolgáltatások körülményeinek szükségességét a leginkább kiszolgáltatott egyének, közösségek és nemzetek számára.

Az időjárási, az éghajlat és a katasztrófa kockázatok csökkentése központi szerepet kell, hogy játsszon minden jelentős nemzeti és nemzetközi fronton, amelyek a fenntartható fejlődést szem előtt tartva a XXI. század kihívásaival néznek szembe. 2013-ban a Meteorológiai Világnap kiváló alkalom arra, hogy ezt az üzenetet tovább erősítsük.